

A MUNKA

IX. évfolyam. 9 szám.

Ára 24 fillér

Salgótarján, 1931. február hó 28

A termelés szervezése.

Irta: Dr. Lakatos Gyula országgy. képviselő.

Ne ringassuk magunkat abba a hitbe, hogy a buzaválság átmeneti jelenség. Annál kevésbé az, mert hiszen Oroszországban minden évben millió és millió hektár új gabonatermelésre feltört terület kerül versenybe az európai és az amerikai államok termelésével. És nem helyezkedhetünk arra az álláspontra, hogy, mivel a trianoni szerződés velünk szemben igazságtalan gazdasági helyzetet teremtett, most a földre fekszünk, nem tudunk egzisztálni.

Az ország legjelesebb gazdaságpolitikusai hirdetik, hogy Magyarország, még jelen keretei közt is gazdaságilag megfelelően tud egzisztálni. Azonban energikusabb mezőgazdasági termelési politikára van szükség. Midőn a világ rohamlépésekkel halad, gépekkel, a kémia, a technika minden eszközével olcsóbbá teszik a mezőgazdasági termelést, akkor mi csak mezőgazdasági termelésünknek megfelelő termelési ágakra való átállítása révén vehetjük fel a versenyt.

A kapitalizmus a termelés szervezetlenségét, sőt gyakran anarchiáját jelenti. Mindenki termeli azt, amit akar, gazdasági belátás nélkül is. A kisebb gazdasági belátással szemben a nevelés és a propaganda eszközei nagyon lassan működő eszközök. Amikor a világnak az a része, amelynek termelése szervezeten szemben fogja magát találni a világnak azzal a részével, amelyben a termelést drákói eszközökkel és az államhatalom parancsával szervezik, akkor, amannak a versenyben alul kell maradnia, ha nem veszi át az ellenféltől azokat az eszközöket,

amelyek a termelésnek a megszerzésére lehetségesek.

A szovjettől, az oroszországi állapotoktól bennünket világnézeti, óriási ellentétek választanak el, egyet azonban a szovjettől is átvehetünk, át kell vennünk és ez a termelés szervezettsége. Ha mi be nem tudjuk fogni az állam hatalmát, hogy a termelést, akár, kényszerűleg vezesse abba az irányba, ahol ez kifizetődik, akkor Magyarország mezőgazdaságának helyzete, bizony súlyos lesz.

A kényszer alatt nem a bolsevisták által alkalmazott kényszer érttem, az államhatalomnak más eszközei is vannak. Itt vannak, például, azok a segítségek, amelyeket ennek a termelési ágának adunk. Adjuk ezeket olyan formában, hogy ezeknek a segítségeknek utján tereljük át a termelést abba az irányba, amelyben lukratív lesz és akkor sokkal állandóbb gyógyulást fogunk nyújtani a magyar mezőgazdaságnak, mint az a segítség, amit kénytelenek voltunk az idén boletta formában adni.

Nagy hibának tartom azt a mindig erősebbé váló tendenciát, amelynek metódusa az, hogy egyes termelési ágakat szembeállít egymással. Jelszava, dogmává vált, hogy az agrárhajók egyik okozója az úgynevezett agráröllő: az iparcikkek magasabb ára a mezőgazdasági cikkek áránál. Ez a panasz természetesen megáll, itt azonban komplikált tényezők játszanak keletkeztető szerepet. Ha megvizsgáljuk azt a vonalat, amely a mezőgazdasági cikkek árait és a nagyipari termelés árait hasonlítja össze,

akkor láthatjuk, hogy a nagyipari termelési index ma már csaknem ugyanazt a lemenő tendenciát mutatja, amit a mezőgazdasági index. A hiba tehát a megélhetési indexben van, azokban a kiskereskedelmi és fogyasztói árakban, amelyeken az árucikkeket a közönség kézhez kapja. Mászóval egy másik olló is van, amelyet, azt hiszem, igazságtalanul neveznek kereskedelmi ollónak, amely erős eltérést mutat a nagybani és kicsinybani árak között még pedig oly foku eltérést, amely — és ez nagyon frappáns — a múltban soha sem volt. Megjegyzem, ha ebből vádat akarna valaki kovácsolni a kereskedelem ellen, ez is igazságtalan lenne, mert hiszem, nem kell egyebet néznünk, mint például azt, hogyan nyomorog ma Magyarországon a kereskedő osztály. Bizonyos ellenben az, hogy tudimencionált közvetítés tapasztalható az egész világon, így természetesen Magyarországon is és

igy a közvetítő kereskedelem az üzleti forgalom csekélységét olyan kalkulációkkal kénytelen pótolni, amelynek terheit a fogyasztás nem bírja el. Ennek az ollónak a megszüntetése is olyan célja a gazdaságpolitikának, amely felé törekednünk kell, ha viszonyainkat egészségesebbekké akarjuk tenni.

Nem utolsó helyen oka a krízisnek a hitelválság. Ez azután olyan része a krízisnek, amelyet nemzeti eszközökkel nem tudunk meggyógyítani, mert amíg Franciaország 10 milliárd aranyfrank értékű aranyat tart felhasználhatatlanul és von el a termeléstől, amíg Amerikában a betéti kamatláb 1—1,5% között ingadozik és Amerika inkább oda adja a pénzét 1—1,5 százaléknál, sem hogy teljesen egészséges és megalapozott üzletek révén 6—7%-ot élvezzen Európában; addig ez a hitelválság nem fog megszűnni. Ezt a hitelválságot csak a nemzetközi atmoszféra megváltozása szüntetheti meg.

Emberi méltóságvédelem.

Irta: Petrőczy Gyula.

Igen, van ilyen is! Törvénybe van iktatva? — kérdezhetné valaki. Erre nem tudnék válaszolni, ellenben elmondom az alábbi esetet sokak okulására.

Ha az ember valakinek a baltujszemére lép, azt mondja: „Pardó!” s ezzel az illető mehet tovább saját tyukszemével, legfeljebb meg gondolhat valami káromkodás felét, s ezzel a tyukszem inzulust befejezést nyert.

Nem olyan egyszerű azonban az eset, ha az ember valakinek az „emberi méltóságára” lép. Így egyik környékbeli tanító is súlyosan vétett egyik rakoncátlankodó tanítvány embe. méltósága ellen azzal hogy a bőrébe nem fért gyermeket nyakonütölte.

A nyakonütött gyermek szülője nem hogy maga is jól elnadrágolta volna a legénykét, sietett a szigorú tanítót hivatalos hatalommal való visszaélés

stb. címen feljelenteni a bíróságon. Következett aztán egy hosszú per melynek során beigazolást nyert, hogy a tanító tényleg alkalmazta azokat a fenyegető eszközöket melyek az apát illetve a szülőket illetik; de amelyek alkalmazását ugyancsak a törvény engedi meg a tanítónak. Hasztalan volt a védelem, hogy a tanító nem az iskolán kívül, hanem tanítás közben alkalmazta a nyakonütést fegyelmi érdekből, a törvényszék „hivatalos hatalommal való visszaélésben” vétkesnek mondotta ki és 40-P. pénz büntetésre ítélte. Az ítélet ellen a tanító fellebbezett a táblához, de az ítéletet ez is helyben hagyta mondván, hogy: a kereskedőnek, iparosnak, munkaadónak joga van alkalmazottját, cselédjét megvernie, de a tanítónak nem mert — ugymond — nem azért küldik az iskolába a gyermeket, hogy ott az

„A MUNKA” TÁRCÁJA

Virágos Salgótarján és tartozékai.

Mécs László. Manaz. Vívőegyesületi bál. Liane Haid városunkban. Fáy koldusai. Az u. n. szabadpályák hajótöröttjei. Kirakatok a Fő-utcán. Virágágyak a főtéren. Szökőkút. Gyermekjátékos tér.

1908-ban jelent meg Nagyváradon „A Holnap” verskötet, melyben hat író mutatkozott be a magyar közönségnek, élükön Ady Endrével.

A bevezető sorokat Antal Sándor írta. Új hang csendült meg bator, sőt merész, nem sejtett utak, igézes látományok olyan külsőben, hogy az olvasók egy része megdöbben, sőt szörnyűködött az Isten és hazaárulások szögében hadakozó ígék olvasásakor. A vezér az egyedülálló látnoki ihlettel vezető démonicus erős Ady Endre. Ennek a tüneményeköltőfejedelmnek vívódásait, harcait dacosan, kevély előretöréseit, lyrájának minden tekintetben új voltát, nem sejtett és sokszor meg nem értett a csillagok felé üstököszerűen való száguldását valóságos félelemmel figyelték az irodalmi körökben. Majd megindult az ellenáramlat s annyi keserű ostrompásoktól rogyadozva végre az új magyar lyra ragyogó fejedelmévé nőtte ki magát. Halála megrázó tragicum. Márványszobra a temetőben egész teste magatartásában a dicsőséggel eltelt, elhivatott látnoki zeni keserűségei és keresztrefeszítései kinjaitól marcangolt új magyar

proféta keserű felkiáltása: elvégeztetett! Majd lefut a magyar Lyrában egy rövid korszak, melyben a próbálkozások sok eredeti tehetséget juttatnak felszínre köztük sok jeles poetát is. De az újabb költött beszédben kitörő felkiáltás az egyseges vonalú nagy gondolat és érzésvilág kirobbanásaként csodaszzerűen lopta magát a szívekbe mikor megjelent mindinkább jobban és jobban megértve, megszeretve, bámulva a fehér pap, kinek fehér leikén át a színes, megremegett, magával ragadó, ezerszárnyú s mind egy cél felé haladó lyrája diadalmasan járja be az országot és minden szívek felé kiáltanak, újabb adományt várnak. És az újabb megajándékozások nem váratnak magukra s bőven ömlik a szeretet forrásából az üdítő, friss, tiszta szív és lelkiállat, mely hevit is, magával ragad s minden vers kory után még szomjasabb a lélek: Városunk is látta a fehér papot, hallotta őt a dobogón mikor ajkáról gördültek csodásan szép, ezerszínű képekkel megtelt költeményei. A Manaz büszke lehet, hogy szélesebb horizontu jellegű, érelyesen vezetett acliói, a néha tespedésbe hajló tüneteket lerázva magáról nagyvonalú programot dolgozott ki felölve benne a női akaraterő serkentésével a magyar közelet minden élet elemét. És a Manaz jegyében tartott lógymnasiumunk egyik értékes, sympatikus tanára a költő papról és lyrájáról igen érdekes felolvasást, bemutatva újabb verses kötetének az üveglegendának néhány remekét.

A télutó végét járta. Havas esők,

csuszós utak, úbrándokba vesző skipartiek és versenyek vágyódások Lillafüred, a Galyatető felé ha már Kitzbüchel és Szant Moritz felé nem lehet. Majd megindul a virágos Salgótarján megvalósulása, melyet lelkes és érelyes, ösztönző, biztító igyekezettel valósít meg a legagilisabb polgármesterek sorába emelkedett vezető embere városunknak. Ha majd beköszönt május elsője a hajnali szírnádra kedves ébredő szemekkel tekintenek az árvácskák, narciszok, tulipánok és a bimbózó rózsafák és alig várják, hogy együtt haladjanak a muskállival és odakiállanak a többi habozó üres ablakok felé: Nefelejcs! A város nagy buzgalomban meg cukort, lisztet és érmét is helyez jutalmul kilátásba a virágos Salgótarján leghuzgóbb virágkedvelőinek s ha majd virul a város és illatozik, színesedik új virágkönyvesben és a kaona laktanyától az acélgári iskolától a Fő-utcán az új városnegyed sőt a mellék-utcák is és és a bányatelep virágban ékeskedik helyes öntözéssel frissen hajlongannak a karcsu virágok élvezet lesz sétálni a Karancs—Pécskö—Pipis alatt elhuzdó városban, mely virágos ruhát öltött magára és a harangvirág kékes kelyhéből világgá harangozza: Ki a virágot szereti annak rossz szíve nem lehet. Mindezek után nekünk is van kérelmünk a „Virágos Salgótarján” eszme megvalósításához. Ott van a költő. Ennek példászerűen virágosnak kell lenni. Két szép, arányosan elhelyezett virágágy a térre, művészies vaskerítéssel övezve s aztán önkényi fog odaállani a két virágágy

közzé a vízvezeték megszerzésével a szökőkút, melynek arányait, terveit és szoborcsoportozását bizonyára művészi-csen és ambícióval fogja megtervezni szobrászművésziünk Bona Kovács Károly.

Télutó hava vagy Halak hava sok meglepetést tartogatott számunkra. Bár időnkint fagyott is és hó fedte be a hegyeket még mindig nem volt elég sem a jégből sem a hóból. Erre aztán megemberelte magát és a hónap közepe felé olyan hófergetegelt bocsájtott az elégedellenkedő kielőre (vagy sieiökre?) hogy a vonatok megakadtak és a fővárosban háromezren felül lakarították a havat. Az egész nekirugaszkodása a hóviharnak szerencsére kurtu volt és rá 2—3 nap múlva kirándulva a városi jégpályára a kilátótörő világos ab akából, mint egyetlen fénypontja a hegyvidéknek, versenyzett a korcsolyapálya környéke. A kedves, barátságos kis teázó-öltöző helyiségben vidám ifjúság csatolta fel a korcsolyát, rohant a pályára s közben alaposan zugott, nyekergett, recsegett a hangszóró s megszöllaht hat óra felé a szomszédos vámosrési laktanyából a trombita. De másodnapra a télutó napja ragyogva kelt föl, a hőmérsék +10 fokra emelkedett; megindult erős rohammal a hóolvadás, sár mindenütt, csuszós aszfalt és hajh a korcsolyapálynán nem gyullak ki este felé a villanyos lángok, a hangszóró néman meredt a sötét szürkületbe, a teázó, öltözők kedves kis helyiség becsukta ajtóit és az egész tér, mely a nyári mulatózó, játszó, gyermekvilág kacajától felváltva a korcsolyázók vidámságával

emberi méltóságot megszegő verésben részesíték, hanem hogy tanítsák...

Az emberen valóban erőt vesz a meghatottság... Milyen szép dolog ez ugye, hogy az állam megvédi a rakoncátlan gyermek „emberi méltóságát” (ja nekünk) a nyaklevesosztogató tanítókkal szemben...

Végre is — ugyebár — előbbre való az emberi méltóság mint a rend és fegyelem melynek érdekében a tasi elcsattant...

Pedagógusok! Vigyázatok a gyermekek emberi méltóságára! Mert az a fő, hogy...

Főfajást kaptam ettől az „elméletől” mely gyermeket, helyesebben annak hámszejt, epidermisét veszi védelembe a tanító legyelemező kezével szemben, de ugyanakkor megengedi, hogy cselédjét a gazda, alkalmazottját az iparos, kereskedő testileg bántalmazhatja. Ez maga a „desztillált tekintély rombolás”. Ugyanaz a mentalitás ez, mely a századparancsnok gallériájáról levágva az aranycsillagokat, a katoná kezéből kiűti a fegyvert, a tanító kezéből kicsavarja az ártatlan, de mégis szükséges vesszőt. Az a mentalitás, mely nem képes maga fölött felsőbbeséget tenni, az a mentalitás, mely az ellenszögölőnek kész igazat adni az a szemlélet, mely azt mondja, hogy nincs joga az engedetlen katonának a tisztnek v. tisztetésnek háborúban lelőni, békében vasraverni. Ez a szemlélet előbbutóbb széteséshez, forradalomhoz vezet s egyszer kicsavarja a bíró kezéből is a bírói pálcát, mert az a kényelmet zavarja.

Azt mondhatná valaki, hogy tulajdonok, hogy nem vagyok tárgyilagossá és elhamarkodva következtetek... Erre azt válaszolom; hogy a fegyelem nem akkor bomlott meg a hadseregben mikor a közkatona először szidalmazza nyíltan föltűtést, hanem akkor kezd bomladozni, mikor először előírás ellenére nem gombol be minden köpeny gombot, hanem egyet gombolatlan hagy, amikor észreveszi, hogy a hanyag szalutálás is jó. Azután kezd kimaradozni, ruháját agyszaltatja s lassan megszokja a parancsot egy kicsikét „nem úgy” végrehajtani ahogyan rendelték...

Az iskolás gyermeknek csak tudomására kell hozni, hogy tanítójának nincs joga őt megverni, rögtön bántóbb lesz. Az adófizetőnek rögtön megijön a nem fizetési kedve, ha megtudja, hogy nem lehet őt semmiáron végrehajtani. A csendőröknek rögtön nincs csendőri tekintélyük, mihelyt kitudódik róluk, hogy a szuronyukkal soha nem szabad szurni, a puskájukkal soha nem szabad löni s a kezükkel soha nem üthetnek, kész po-jácokká degredálódnak.

Nem szégyelem bevallani, hogy az iskolába engemet is megvertek. És hála a tanítómnak, verése használt... Hej ha

nem kaptam volna ki, bizony dicsérhető volna előttem a számtant. Dehát azóta nagyot fordult a világ. Az emberek rájöttek az ő elhanyagolt „emberi méltóságukra...”

Hamarosan legnagyobb felülvizsgálata lett az embernek az ő méltóságának 100%-os tudata. Ez az „emberi méltóság” mint vízi-betegség túlnővését a tekintélypocokját az embernek annyira, hogy nem látja meg tőle, hogy az emberek, dacára — Uram bocsá — méltóságoknak, éheznek, koplálnak, fáznak, nélkülöznek és a Duna vizének mennek.

Elgondolkoztam... és elszomorodtam ezen az eseten...

A nagyot-adás elszánt gesztusával tartja oda a modern „kultur- és jogállam” polgárának orra alá az igazi „embervédelem” helyett a leghamisabb látszatot, az emberi méltóság védelmet.

Spárta, Szent István szigorú törvényei jutnak eszembe. Soha nem lett volna Spárta Lykurgas szigorú a testi fenytést is alkalmazó törvényei nélkül. Soha nem lett volna tán keresztény, megfélemezett nép, a magyar, István szinte kegyetlen törvényei nélkül. De vegyünk a mai életből példát. Az „idegenek légioja” a legszigorúbb fegyvellemmel tartja fenn magát.

Nógrád és Hont közig. egyelőre egyesített vármegyék Törvényhatósági Iskolánkülső Népnevelési Bizottság

tagjainak újjászervezése alkalmával nemcsak időszereinek, de szükségesnek is találjuk, hogy a bizottság vezetőségének és tagjainak névsorát közöljük, annál is inkább, mivel a bizottság tagjait eddig nem állt módunkban ismertetni.

A törvényhatósági népművelési bizottság vezetősége.: Elnök: Dr. Baross József alispán. Ügyvezető elnök: Dr. Visnovszky Rezső vezető kir. tanfelügyelő. Előadó: Oravszky Rezső vm. népművelési titkár.

A törvényhatósági népművelési bizottság a.) a V. K. Miniszter által 5. ki-nevezett, b.) hivatalból, c.) bevásárolt és d.) érdekképviseletekből való tagokból áll. A V. K. Miniszter a törvényhatóság vezető egyénei közül, illetőleg a népművelés kérdéseivel irodalmilag és gyakorlatilag eredményesen foglalkozó egyének soraiból 5 tagot 3 éves népművelési időszakra tartamára kinevez.

A bizottságnak hivatalból való tagjai a közigazgatási hatóságok, állami intézmények vezetői, a minisztériumoknak megfelelő törvényhatósági szakközvegi.

A bizottság bevásárolt és érdekképviseletek tagjai az ipar, kereskedelem, társadalmi szervezeteknek, intézményeknek köréből, valamint a népművelés iránt érdeklődő s azt erkölcsileg vagy anyagi-

Mily furcsa, mily ferde szemlélet az, mely óvja a gyermeket, a polgárt a polontól az ütlegtől, hogy aztán később annál biztosabban börtönbe tegye, amit nagy költséggel tart fel, pedig egy idejében alkalmazott pofon megmenette volna a későbbi csirkefogót a börtöntől.

Hol van még egy 10 éves kölyök méltósága? Lehet, hogy egyáltalán nem is lesz méltó emberhez az a viselkedés, mely tulajdonává lesz. Vagy méltósága van a rablőgyilkosnak is?

En azt hiszem, hogy az embernevelés a cél s e cél érdekében — esetleg eszköz lehet az ütleg is — a tanító kezében.

Mire jó az, hogy a törvény elé ráncigálunk egy tanítót azért, mert egy komisz kölyköt megvert. Ha tudná az a bíró, aki azt a tételet hozta, hogy ezzel az ítélettel nem segített s nem javított a fiún, ki azóta elszökött apja házából, mélyen sajnálná és bocsánatot kérne a meghurcolt tanítótól.

Az ilyen esetek csak a gyermek alá, meg a drága csemetéiket tuhon túlélt szülők alá lovat adnak, de a nevelésre semmi előnyös hatással nem lesznek. Amely szülőnek nem tetszik, hogy komizkodik gyermekét megverik az iskolában, hát nevelje maga otthon.

lag támogató egyének soraiból szemeltettek ki.

I. A vallás és közokt. Miniszter által kinevezett tagok. 1.) Jeszenszky Kálmán pápai-prelátus, apát-plébános (Balassagyarmat.) 2.) Kardos Gyula ág. htv. ev. alesperes (Balassagyarmat.) Vitéz Purgly Lajos földbirtokos (Keszeg) Stimpay Miklós áll. el. isk. igazgató (Nógrádmarcfal) Sztankovits János áll. el. isk. igazgató, okl. polg. isk. tanár (Salgótarján.) (A kinevezés 1931. évi január hó 1.-től 1933. évi december hó 31.-ig terjedő népművelési időszak tartamára szól.)

II. Hivatalból tagjai: városunk és környékéről: Dr. Förster Kálmán polgármester, farádi Veres Zoltán járási főszolgabíró, Róth Flóris bányaiügyi főtanácsos, bányai igazgató, Fabini Henrik acélgyári igazgató, Dr. Jánossy Ödön rendőrtanácsos, Vitéz Bodor Sándor alezredes, zászlóaljparancsnok, ifj. Timaróczky Sándor mechanikus, ipartestületi elnök.

III. Bevásárolt tagok: Horváth László plébános, Karancskeszi, Mráz György esperes-plébános, Sósartyán, Szerémy Gyula plébános, Kazár, Traum Péter esperes-plébános, Salgótarján, Dr. Csengődy Lajos ev. lelkes, Buchticska Antal el. isk. igazgató, Kovács Géza áll. el. isk. igazgató, Oláh Miklós el. isk. igazgató, Rakvách Rezső áll. el. isk. igaz-

porcellán, elegáns férfi és női ruhaconfectiók, vegyes kereskedések hivatott, inycsiklandó meglátásai; hercegi hentes-árak vetekedve a helybeli hentesmesterség ingyencségeivel; rádió készülékek, az ujonnan megnyűt női kalapterem elegáns, diskrét creatioi; sőt még a három gyógy-szertár kirakatai is olyan eredeti felfogással, mondhatni üzleti élelmes megértéssel vannak berendezve, hogy bár nem hívogatók (mert ki megy szivesen a patikába) de ha már a sors szelvénye kényszeríti oda megnyugvással sőt jogos reménnyel nyit be s a gyógyulás első feltétele a bizalom már ily módon is fel van kelve.

És ha majd ebbe az izléssel megszervezett és elrendezett kirakatokba elemes megoldással belekerülnek színes virágvázába a szekfűk, gyöngyvirágok, tulipánok és a virágcsaládok egyéb primadonnái akkor a fényes villanyos körtek fényében vetekedni fog a kertészművészet a kereskedelem sokáig ugyancsak művészi produktumaival s így az esti séták gyönyörűséggel töltik el a sétálókat. Mert emeli az emberi kéz alkotó remeknek hatását, az élettől kiszinesített organicus megjelenés, a virág. És ha egy ilyen estén polgármesterünk hazafelé haladva a virágok iránti szeretete kielégülést nyer, mert ahova csak tekinteni fog rámosolyognak a rózsák, a violák, a chrysanthemek majd időnkint elvélve egy aétáló Erika, narcisac, viola, ibolya, margaréta, aranka, gyöngyike, hajnalika, élő virágok is mosolyogva fejezik majd ki elismerő hódolattal: ime a „Virágos Salgótarján”.

rheumatikus fájdalmaknál és meghűléseknel

gató, Mátranovák, Röder Alfréd tanító, Sümegi Emil el. isk. igazgató, lapszerkesztő, Kisterenye, Thaisz Aladár tanító, Mátranovák, Theiner László tanító, Bárna, Dr. Dornyai Béla reálím. tanár, Döner Géza polg. isk. igazgató, Barsch Károly polg. isk. tanár, Kárpáthy Ödön tanügyi referens, Benedek Sándor körjegyző, Mátraverebély, Csekey Sándor körjegyző, Kazár, Dr. Mudry Lajos orvos, Mátranovák, Dr. Zemplényi Imre bányafőorvos, Salgótarján, Szántay István állomásfőnök, lapszerkesztő, Salgótarján, Szenthe László gyarigazgató, kormánytanácsos, Salgótarján, Légrady Ferenc föld-birtokos, Karancsberény, Platthy Elemér földbirtokos, Karancskeszi, Pacher Ervin bányafőmérnök, Mátranovák, Dzsida József bányagondnok, Kazár, Dr. Förster Kálmán Mansz elnök, Horváth Károlyné kath. négyeleti ker. elnök, Pántyik Árpádné főmérnök neje, Sztankovits Jánosné áll. el. isk. ig. neje, Semelkay Józsefné reálím. tanárnő, Salgótarján, özv. Dr. Varró Lászlóné tanítónő, Mátraszele, Korbáss Rózi tanítónő, Mátraverebély, Kiltzer Béla építész, Salgótarján, Herczog Ede fatermelő, keresk. kör elnöke, Zsá-dai István szijgyártó, Donászy Viktor kereskedő, Salgótarján.

Hírek és különféle

A nagybőjti időszakban. a r. k. Olv. Körben minden pénteken fél 4 órakor és vasárnapokint 3 órakor vallásos tárgyú, vetített képes előadás van, melyre ezuton is meghívja az érdeklődőket a rendezőség.

Köszönet és nyugtázás. A helybeli Népbank egyházam szegényei részére 100 pengőt adományozott. Ezért az intézet vezetőségének hálás köszönetemmel fejezem ki. Traum esperes.

Nyilvános nyugtázás. A Salgótarjáni Népbank R. T. közgyűlése száz pengőt szavazott meg templomunk és plébániánk létesítésének költségeire. Fogadjja a nemes gondolkodású igazgatóság és nagylelkű adományáért hálás köszönetünk nyilvánítását. Salgótarjáni Északi R. K. Hitközségét Szervező Bizottság.

A Salgótarjáni Tüdőbeteggon-dozó Intézet 1931. márc. 6-án este tél 7 órakor ingyenes vetített képes előadást tart a moziba „A Tüdőgümökerről.” Kérjük a publikum mennél nagyobb számban való megjelenését. A Salgótarjáni Tüdőbeteggon-dozó Intézet ve. e. öje.

Közgyűlés. A Róm. Kath. Olv. Kör márc. hó 8.-án tartja évi rendes közgyűlését saját helyiségében d. u. 3 órakor.

Uj plébániák a Fővárosban. Mint a komor sötétségben megjelenő éltető napsugarat, úgy tekintjük a mai gazdasági és erkölcsi leromlásunk közé-pette azokat a reményteljes és biztató megmozdulásokat, melyeket egész város-részek vallásierkölcsei újjászülése szokta követni. Ebben tagadhatatlanul Budapest vezet, pótolva a régi liberális éra bűnös mulasztásait. Bár már a múlt években tucatjával állított fel új plébániákat és épített szebbnél-szebb templomokat, a megkezdett uton nem áll meg és csak e hóban is már két plébániát létesített. Az egyik a szent Gellért egyházközség a kelenföldi vasútállománál, míg a másik a szent Adalbertől nevezett egyházkö-zség a Hengermalom körül lakó híveket tömöríti. Az első egyházközségnek már van ideiglenes kápolnája, míg a másik is rövidesen megnyitja ideiglenes szükség kápolnáját. Budapestről a vidék is ve-gylen példát!

A Luther Szövetség és az I. ker. iskola február 15.-iki ismeretter-jesztő családi estélyén a Hiszekegy és megnyitó után Urbán Gyula szép gondokajátékát kísérte Kovács Géza zongorán, utána Markovits Gusztáv drámai erejű melodráma: Kiss József Simon Juditja váltott ki igazán nagy hatást, Gábler Jenő és Edit testvéri öszjátéka hegedűn és zongorán elsőrangú zenei teljesítmény volt, Gyugya Rezsóné ked-ves énekszámait Kovács Géza kísérte

az arra sétálók derűjét csalta ki, hallga-tagon gubbaszkodott és elhagyatva tengett a néma Polk vendéglő szomorú árnyékában. Hiába beérkezett a hushagyó kedd és másnapra a hamvazószerda komoran emlékeztette a farsangoló világot átélt emberiséget: porból lettél, porrá léssz. Mielőtt az 1931. év farsangjától megválnánk, megemlítjük az ugys gyenge viszonyok között szorult bálók legkiválóbbját a vívőegyleti bált. Kivívták a rendezők fegyveri is a tizenkét tust. Nem volt kezükben sem tör, sem kard, de a rendezés, a fogadtatás, a nemzeti színház művészete, a kettős zenekar és első-sorban a szervező-vezető egyéniség, kit az egész járás szerető meghecsülő hangulata és értékelese emelt a köztisztélet méltán megérdemelt piedestáljára olyan nagyszámú, helybeli és vidéki előkelő közönséget vonzott a bányacsinó fehér táncterembe, hogy a vívőegyleti bál kivívta a teljes előismerést, és az idei farsangi mulatságok fénypontja volt. De a farsangnak a vívőegyleti bálon kívül más megjelentése is volt: kevesen tudják, hogy Liane Haid a Bolváry Géza mestermű-venek „Vége a dalnak” feledhetetlen primadonnája incognitó városunkba érkezett és alter ego-jának lakásán tartózkodott két napig. Az első napot teljes viaszavonultságban töltötte. A második nap reggelén a református templomba ment rövid imára és leróttá kegyeletét. Ehed után felhangzott: „Adieu te szőke gárda-hadnagyom” világhírű dala még egy éle-lés, még egy forró csók aztán adieu Tarján s a bájos szőke Liane búcsút

mondott városunknak s remek Chrysler autóján elutazott...

És újból ráborult a városra a szür-keség, az olvadó hó télutói örök tragé-diója, hogyan vedlik át a szűzies tiszta fehérség az örök törvényszerűség kény-szerén lompos csatlakos sárrá. Olyan vi-gaszatlan ez, mint az u. n. szabadpályák hajótöröttjeinek a sorsa: évtizedes iskoláztatások és száraz kenyér. Gazdasági válság? És hangos farsangi világ a fővá-rospan. Önkenytelenül városunk jeles fes-tőművészenek Fayl Frigyesnek a Mü-csarnok jubiláris kiállításán kiűggesztett festménye: „Koldusok” jut eszünkbe. Ki-tűnően megalkotott kép. A három typi-cus koldus lerongyolt ruhában, arcukon az adakozó könyörület érzését kiváltó arckifejezéssel állnak ott egymás mellett megrozkadva s olyan elementáris a ha-lás, hogy a néző önkénytelenül a zse-bébe nyul, hogy a könyöradomány után kotorászson benne a kinyújtott kére-gelő kézbe tegye... Viharos farsang?! 10—14 bál a fővárosban egy este! Ah, de mi rejlik e hejhujázó, sohasem hal-lunk meg rikkantás mögött? Gazdasági válság? s vele együtt lelki válság. Szép-ségrontás. Az élet fejlődő virágainak egy-része halad a Duna felé vagy megnyitja a gázcsapot; avagy elborult elmével sikkaszt és neki vág a kiellen nagy vilá-gnak. Esténként a kirakatok nagyoknak a fényben városunkban is, de vevő? Az ember aethetikai érzése kielégülést nyer, elkáprázik a szembe a főutcán estén-kint elhalad, és az izléses, egyike má-sika művészies megérzéssel elrendezett kirakatokat látja. Arany és ezüst, linom

zongorán, majd Dr. Csengődy Lajos előadása következett, aki a magyar ipar mai problémáit és támogatásának nagy nemzeti jelentőségét ismertette, rámutatván arra, hogy abból a pénzből, amit feleslegesen kiadunk a külföldre annyi idegen munkás él, amennyi négyes sorokban Kisterenyétől egész Budapestig ellepné az országot, de viszont ugyanannyi magyar munkás marad amiatt kenyér nélkül, hogy vásárlásainknál nem vagyunk tekintettel a magyar ipar pártolására. Ezután az Acégyári Dalárda duplaquartettje adott elő énekszámokat Veszely József irányításával, akik megérdemelt nagy elismerést arattak. Chlebovátz Kálmán, Krifel József által gitáron kísért éneke ezáltal is nagy tetszést váltott ki, ugyancsak kitűnően érvényesült Gyugya Rezső és neje énekkvintettnek úgy a komoly, mint a humoros és kedélyes része is. A termet zsúfolásig megtöltötte közönség hálásan és sokatpással fogadta az eddigi számokat is mind, azonban az est legérdekesebb része még csak ezután következett. Farsang utolsó vasárnapjának hangulatát az ifjúsági gárda a maximumig fokozta árnyképjátékaival, aminek a szövegét Viroszák Lajos maga írta, az előadást ő rendezte és a főszerepet is maga játszotta, még pedig olyan eredménnyel, hogy megállapítottuk, hogy az előadás alatt egyik kacagásból a másikba esett a közönség és mondhatni, hogy percekig sem maradhatott komolyan a legkomolyabb néző sem. Az egyébként is hálás és pontos kivételű árnyképek hatását természetesen kiválóan előmozdította a különö szöveg, de nemkülönben a többi szereplők kiváló játéka is, akik közül Vieszt Géza az asszisztens, Kalina Viktor a foglalt, Kalina Máton a gymorbaos ez az östehettséggel megáldott Papp Ervin a csizmát nyelő magyar gazda szerepében olyat nyújtottak, aminek az emléke is soká fog mosolygóni a megjelentek sokasága. A legközelebbi előadás febr. 22-én volt vetített képes előadásokkal

Minden háztartásban legyen Rádium.

A gyenge besugárzású „Rádiumchema“ nem pótolható.

A rádium rendkívül ritka és a nyersérből való kitermelése nagyon költséges, ez az oka magas áranak. Sok gyógyintézet még ma is nélkülözni kénytelen a rádiumot, ami annál is inkább sajnálatra méltó, mert a rádiumnak a modern gyógyászat terén való jelentősége és alkalmazási terepe mindinkább növekszik. Legutóbbi hírek szerint egyes rádiumtárnak kimerülőben vannak.

Mindezek a momentumok már régóta foglalkoztatják a szakembereket, akik már hosszabb ideje azon fáradoznak, hogy a rádiumsugarakat mesterségesen uton való előállításal, más uton pótolják. Két hírneves radiológus, név szerint A. Chaintaine és P. Profitch kísérletei különösen figyelmet érdemeltek. Ezek a röntgensugarak hatását olyképp akarták korrigálni, hogy az a rádiummal egyenlő legyen. Ezen tudósok mindenütt megállapították, hogy a szokásos eddigi használt röntgensugarak feszültsége 150 — 200 kilóvolt abszolút elégtelen és kísérletekben a feszültséget egy különös eljárással 1500 kilóvoltra emelték. A kísérletekben kezdetben sikeresnek látszottak, hamarosan azonban kiderült, hogy a rádium gyógyhatását a magas feszültségű röntgensugár egyáltalán nem érheti el.

A st. joachimstali rádium tehát egyelőre nem pótolható, épügy a st. joachimstali „Rádiumchema“ sem, mely utóbbi a gyenge besugárzású rádiumterápiának nélkülözhetetlen eszköze vált.

Mi adja a gyenge besugárzású „Rádiumchema“-kompressor nagy gyógyjelentőségét?

A dolgot úgy kell elképzelni, hogy a rádiumnak legkisebb részecskéje is egy miniatűr gépfegyverhez hasonló, amely szüntelenül szórja és löveli ki egész kicsiny lövedékek milliárdjait. Egy fantasztikus méretű bombardeméntről van itt szó, amelyhez hasonló a természetben sehol se fordul elő. A rádium több mint 1500 éven át fáradszóróan és szüntelenül nélkül tűzeli lövegeit, mielőtt hatalmas energiáját elpazarolja.

Ebben a szüntelenül tartó hatalmas bombázásban van a rádium kisugárzási erejének titka. Ezen rendkívül drága anyagnak egyes részecskéi (atomjai) állandó bomlási folyamatban vannak és

mint egy csodálatos tűzijáték szórják szét még kisebb részecskéit a világűrbe. Másodpercenként 37 milliárd ilyen löveget süti el nap-nap után, év-év után több mint 1500 éven át, míg aktivitása a felére csökken. A rádiumnak ezen fizikai megnyilvánulásából is megállapítható, hogy annak gyógytulajdonsága mesterséges sugarakkal nem pótolható.

Ítéletet hozott a balassagyarmati kir. Törvényszék Fayl tanácsa a f. hó 26-án városunkban tartott folytatódó lőtárgyaláson dr. Tobola Nándor helybeli orvos ellen, aki tavaly májusban a gimnázium udvarán az egyik óráközti szünetben arcul ütötte dr. Dornyai Béla reál-gimnáziumi tanárt, az országos hírvégzészt és geografiust, akit azért vont felelősségre dr. Tobola, mert fogadott Lajos nevű VII. o. fiát arcul ütötte. A kir. Törvényszék hatósági közeg ellen elkövetett erőszak vétsége miatt 2000 pengő pénzbüntetésre és a felmerült költségek megfizetésére, nem fizetés esetén 100 napra átváltoztatható fogházra ítélte dr. Tobolát. Az ítélet ellen a kir. ügyész sulyosbítáért, az elítelt enyhítésért ellebezést jelentett be. Az ítéletről hivatalból értesült a Máv. igazgatóság és az Orsz. Társ. Bizt. Intézet, mert az elítelt ezen intézményeknek kinevezett orvosa.

Kérelem. Egy szegény hadiözvegy, aki (főzében is járta) munkabíró egészségesebb asszony bejárónői minőségben alkalmazást keres. — Cim a kiadóban.

Eladó ház. A Fő-utca közelében, mely áll kétszoba, konyhából 3.200 P-ért. Cim a kiadóban.

Pasteurizált tej kapható Úrmössy Géza gazdaságából (Karancskeszti, u. p. Bocsár-Lapujtő) 1 és fél literes üvegekben, házhoz szállítva, napiáron. Előjegyzések postán, vagy a gazdaság tejesénél eszközölhetők.

A Manz csütörtöki kulturdelutánja. febr. 19-én 5 órakor a városháza tanácstermébe Semetkay Józsefnek gim. tanárnő tartotta második előadását melynek keretében aprólékos részletességgel ismertette Mária Terézia és II. József uralkodását. Az iskolába tanult és képzeletünk világába vonst fényben élő történelmi tények, most felújítva egész másként hatnak reánk és mélyebb gyökeret vernek emlékezetünkbe. Igazán hasznos önművelést végzünk, ha tudásunkat gyarapítjuk az ilyen tanulságos hazafias előadások meghallgatásával. Febr. 26-án délután 5 órakor a városháza tanácstermébe ismét Semetkay Józsefnek gim. tanárnő tartja folytatódó történelmi előadását.

Gyümölcstermelés a jövő. Últessen hát gyümölcsfákat és boggyógyümölcsűeket. Ribiszke, pöszmete, málna, eper, nemes gyümölcsfacsemetek minden fajban, örökzöldek és gyümölcsvadonok rendelhetők: Kolauch Karolynál Szegeden, Petőfi-sugárú.

Emésztési gyengeség, vérszegénység, lesoványodás, sápadtság, migrigbetegségek, bőrküülések, kelések, furunculások eseteiben a természetes „Ferenc József“ keserűvíz szabályozza a belek annyira fontos működését. Az orvosi tudomány számos vezérferia meggyőződött arról, hogy a valódi Ferenc József víz hatása mindig kijűnően beválk. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

SPORT.

A SSE boxverseny. A SSE újonnan alakult boxszakosztálya meghívásos klubközi versenyt rendez vasárnap, március 1-én d. u. 5 órai kezdettel az acélgyári iskola tornatermében. Ellenfele az 1930 évi boxbajnok Ferencvárosi Torna Club (FTC) egy ötös csapata lesz, akik elnöküknek, Dr. Tóth Lajosnak és trénerük, Untenecker Józsefnek vezélése mellett vasárnap a 1/2 5 óras gyorssal érkeznek. A versenyen 4 súlycsoport lesz képviselve és pedig a bantam, pehely, welter és középsúly. A verseny után Untenecker József tréner, a boxszövetség volt olimpiai trénera egy ötmenetes staféta boxolást fog bemutatni kiváló tanítványaiával. A verseny iránt városszerte nagy az érdeklődés és előreláthatólag a multkorinál is nagyobb publikum fog egybegyűlni, hogy a futhall után következő legnépszerűbb sporttal, a boxsporttal is megismerkedjék.

2348/191. végrh. szám.

Arverési hirdetmény.

Dr. Laufer Samu ügyvéd által képviselt Bugengluck Ignác javára 78 P 67 fül tőke és több követelés járulékaik erejéig salgótarjáni kir. járásbírószág 1930. évi 4730/2 sz. végzésével elrendelt kielégítési végrehajtás folytán végrehajtást szenvedőtől 1930. évi november hó 6-án lefoglalt 2900 pengőre becsült ingóságokra salgótarjáni kir. járásbírószág 8299/930. sz. végzésével az árverés elrendeltetvén; annak az 1908. évi XLI. t.-c. 20. §-a alapján a foglalási jegyzőkönyvből ki nem tűnő más foglaltatok javára is, az árverés megtartását elrendelem, de csak arra az esetre, ha kielégítési joguk ma is fennáll és ha ellenük halasztó hatályú igénykereset folyamatba nincs, — végrehajtást szenvedő lakásán leendő megtartására határidőtől 1931. évi március hó 11 napjának délelőtti 11 órája tűzetik ki, amikor a bíróság lefoglalt cséplőgarnitúra s egyéb ingóságokat a legelőbbit ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Salgótarján, 1931. február hó 17.

Török Gyula
kir. jbiróságí végrehajtó.

1628/1930 végrh. szám.

Arverési hirdetmény.

Dr. Holcsek Béla ügyvéd által képviselt Friedmann és Karányi javára 516 P tőke és több követelés járulékaik erejéig starjáni kir. járásbírószág 1930 évi 4107/3 sz. végzésével elrendelt kielégítési végrehajtás folytán végrehajtást szenvedőtől 1930 évi aug. hó 2-án lefoglalt 1050 P-re becsült ingóságokra starjáni kir. jbiróság fenti sz. végzésével az árverés elrendeltetvén; annak az 1908. évi XLI. t.-c. 20 §-a alapján a következő megnevezett Dr. Szokoli István ügyv. által képv. Babin-dali J. javára 152 P 77 f., és Dr. Varga Kálmán ügyv. által képv. Grunfeld S. és Farkas E. javára 600 P s jár. továbbá a foglalási jkönyvből ki nem tűnő más foglaltatok javára is, az árverés megtartását elrendelem, de csak arra az esetre, ha kielégítési joguk ma is fenáll és ha ellenük halasztó hatályú igénykereset folyamatba nincs, végrehajtást szenvedő lakásán, Kazár községben leendő megtartására határidőtől 1931 évi március hó 30 napjának d. u. 3 órája tűzetik ki, amikor a bíróság lefoglalt Page gyártmányú dinamó s egyéb ingóságokat a legelőbbit ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fogom adni.

Salgótarján, 1931 évi február hó 20.

Török Gyula
kir. jbiróságí végrehajtó.

A salgótarjáni kir. járásbírószág mint telekkönyvi hatóság.
416/1931. tkv. sz.

Arverési hirdetmény-kivonat

Balassagyarmati Takaréék és Hitelintézet r.-t. végrehajtónak, Lajos József egyenes adós végrehajtást szenvedő ellen indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság utóajánlatra az újabb árverést 4000 P tőkekövetelés és járulékaik behajtása végett a salgótarjáni kir. járásbírószág területén levő. Zagyvapálfalva községben fekvő s a zagyvapálfalvai 72 sz. tkjvben A. II. 1. sorsz. 208. hrzi szám alatt foglalt Jenőfy Zoltán és neje sz. Jenőfy Mária, dologi adósok nevében álló erdő I. kvarta ingatlana: 1200 P kikiáltási áron azonban a Starjáni Köszénbánya rt. javára B 8 alatt bekebelezett köszén kiaknázási szolgalmi jog fenntartásával. Nem érintetik az árverés által ezen ingatlana, Antlinger Ferenc javára C 35 alatt bekebelezett szolgalmi jog, mégis amennyiben az előző jelzőlogos hitelező kielégítésére szükséges 12000 pengő meg nem ígértetnek a szolgalmi jog fenntartása mellett, ez esetben az árverés hatálytalanná vűlik s az ingatlan a Vh.törv. 163 §-a szerint nyomban újabb árverés alá bocsátandó a szolgalmi jog fenntartása nélkül elrendelte.

Az árverést 1931 évi április hó 16 napján d. e. 10 órakor Zagyvapálfalva községhezánál fogják megtartani.

Az árverés alá kerülő ingatlan a kikiáltási ár felénél alacsonyabb áron nem adható el.

Az árverelni szándékozók kötelesek bánatpénzűl a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy az 1881:LX. t. c.

42. §-ában meghatározott árfolyammal számított óvadékképes értékpapirosban a kiküldöttnélletenni, hogy a bánatpénznek előleges birói letétbe helyezéséről kiállított letéti elismervényt a kiküldöttnek átadni és az árverési feltételeket aláírni. (1881:LX. t.-c. 147., 150., 170. §§; 1908 LX. t.-c. 21. §.)

Az aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígértet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékaig kiegészíteni (1908:XLI. 25. §.)

Salgótarján, 1931. január hó 26.
Zelenka Ottó s. k. kir. jb. elnök
Csomor
kir. tkvvezető.

A salgótarjáni kir. járásbírószág, mint telekkönyvi hatóság.
8847/1930. tk. szám.

Arverési hirdetmény kivonat.

Salgótarjáni Népbank r. t. végrehajtónak Krecz Erzsébet végrehajtást szenvedő ellen indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság végrehajtási árverést 10.720 P. tőkekövetelés és járulékaik behajtása végett a salgótarjáni kir. járásbírószág területén levő Mátránovák községben fekvő s a mátránovák 500, 503, és 504 szu. tkjvben A. I. 1 sor 469/a hrsz. A. I. 1 sorsz. 468 hrsz. és A. I. 1 sorsz. 469/b hrsz. alatt Krecz Erzsébet végrehajtást szenvedő nevében álló „ház, rét“ ingatlanra, illetve illetőségekre, melyek természetben egymás mellett fekszenek és a rajtuk épült házszal összeűgő egészet képeznek a 8186/1930 tkvsz. végzés folytán készült és az iratoknál ellekvő jegyzőkönyv tartalmához képest figyelemmel a Vh. törvény 155 §-ában foglaltakra 1200 P. kikiáltási árban azonban a Salgótarjáni Köszénbánya r. t. javára bekebelezett köszénkiaknázási szolgalmi jogoknak fenntartása mellett elrendelte.

Az árverést 1931. évi március hó 21 napján d. e. 10 órakor Mátránovák községhezánál fogják megtartani.

Az árverés alá kerülő ingatlanok a kikiáltási ár felénél alacsonyabb áron nem adhatók el.

Az árverelni szándékozók kötelesek bánatpénzűl a kikiáltási ár 10 %-át készpénzben, vagy az 1881:LX. t.-c. 42. §-ában meghatározott árfolyammal számított óvadékképes értékpapirosban a kiküldöttnek átadni és az árverési feltételeket aláírni (1881:LX. t.-c. 147., 150., 170. §§; 1908:LX. t.-c. 21. §.)

Az aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígértet tett, ha többet ígérni senki sem akar köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékaig kiegészíteni (1908:XLI. 25. §.)

Salgótarján, 1930. dec. 30.
Zelenka Ottó sk.
kir. jb. elnök.
A kiadmány hitelűl:
Csomor
kir. tkvvezető.

Salgótarján megyei város polgármesteri hivatala.
2215/1931. Falusi Kislakásépítési aktió folytatása.

Hirdetmény.

Közhírré teszem, hogy az Országos Falusi Kislakásépítési Szövetkezet lakásépítési anyaghitel további folyósítását helyezte kiállításba.

Az anyaghitelt kizárólag oly hadirokkantak, hadiárva, hadiözvegyek és 3 holdnál nem nagyobb földterülettel rendelkező mezőgazdasági munkások igényelhetik, akiknek legalább egy önálló keresettel nem bíró saját eltaításában levő gyermeke (hadiárvánál kiskoru hadiárva testvére) az OFB által juttatott telke van s akinek lakóháza még nincs. Akik az anyaghitelt elnyerik kötelesek lakóházukat legkésőbb ez év végéig felépíteni.

A fenti feltételeknek megfelelő igénylőket felhívom, hogy igényüket legkésőbb március hó 15-ig a város főjegyzőjénél jeleítsék be.

Ezen időpont után jelentkezők figyelembe nem vehetők.

Salgótarján, 1931. február hó.
A polgármester helyett
Dr. Figus Béla
főjegyző.

Elkobozták a „Csak felnőtteknek” című magazin első számát. A lap kiadója a vizsgálóbíró döntését megelégedve és ha a vádtanács az elkobozás feloldja, úgy azoknak az előfizetőknek is megküldi a kiadóhivatalt az első számot, akiknek a példányait postaszállítás közben foglalták le. A magazint példányonként nem lehet vásárolni és előfizetője is csak nagykorú férfi lehet. Előfizetni kizárólag a kiadóhivataltól (Budapest, Keresztúr u. 24.) lehet. Előfizetési díj egy évre 5 P, fél évre 3 pengő. Mulatványszám 1 P.

Építkezni szándékozik akinek olcsó téglára és ablakokra, ajtókra van szüksége, hihetetlen olcsó áron beszerezheti szükségletét. Bővebbet a „Munka” nyomdában.

Olcsó csontszinű butor kézimunka faragott feketével, antik arannyal díszítve elkötözés miatt eladó. Kifogástalan. Egy hármasszekrény, egy sjieliszekrény, egy ágy, nagy asztal, rádióasztal, virágállvány, két fotel, két kerekasztal és toalett. Érdeklődni lehet a Nemti „Hangya” szövetkezetben.

„A Sajtó” című tudományos folyóirat ez évi január hónapban lépett V. évfolyamába. Az új évfolyam első száma most jelent meg s ebben mindenekelőtt megemlékezik a folyóirat a Magyar Távirati Iroda ötvenéves jubileumáról. A szám egyéb érdekes cikkei: Göllner Aladár „A sajtókoncentráció és a beszélő ujság”; Schöpflin Aladár „Szinhez és kritika”; Balás P. Elemér „A törvénykezés egyszerűsítése és a sajtó”; Várady József „Schmittely József”; Kertész Árpád „Az írás megszületésétől a lényező gépig”; Balás P. Elemér „Sajtójogi bírósági gyakorlat”.

A gyümölcsfák téli kezelése egyike a legfontosabb növényvédelmi feladatoknak, mert enélkül egészséges, féregmentes gyümölcsöt termelni nem lehet. A Földmívelésügyi Minisztérium Növényvédelmi és Növényforgalmi Irodája (Budapest V. Földmívelésügyi Minisztérium) most adta ki a gyümölcsös téli kezeléséről szóló utmutatóját, amely az összes téli védekezési munkálatokat, ugyszintén a téli permetezéshez szükséges permetező anyagok házi elkészítési módját részletesen ismerteti. Ezt az utmutatót a Növényvédelmi Iroda minden érdeklődőnek díjtalanul megküldi, ugyszintén minden hozzáférhetőnek készségi szolgál válaszbélyeg beküldése ellenében szaktanácsal minden gyakorlati növényvédelmi és kertészeti kérdésben.

Gépjármű tulajdonosok figyelmébe! F. évi január 15-től kezdve az 1926 évi párisi nemzetközi egyezményt becikkelyező 1930. évi XXII. t.-c. a külföldi utazáshoz szükséges eddigi igazolványokat (triptique és carnet) megszüntette és helyette új nemzetközi forgalmi okmányokat rendszeresített. A régi okmányok átmenetileg lejáratig, de legkésőbb f. évi október hó 14-ig maradnak érvényben. Az új egyezmény szerint a külföldi utazáshoz szükséges tehát: a gépjárműhöz egy „Gépjárművek Nemzetközi Igazolványa” és vámbiztosítási okmány, a vezetőnek vagy vezetőnek külön-külön egy „Nemzetközi Vezető Igazolvány” és utlevél. Az utasoknak utlevél szükséges. A motorkerékpárosok az eddigittől eltérőleg ezen igazolványokért félannyit fizetnek, mint az autósok. Az automobilizmust és a turizmust érdeklő összes ügyekben felvilágosítással szolgál, továbbá a nemzetközi okmányokat beszerzi, az igénylési lapokat, clubkiadványokat, a versenyzéshez szükséges versenyevezői és versenyzői igazolványok kérés lapjait a postaköltségek megtérítése ellenében megküldi a Kir. Magyar Automobil Club és a Magyar Touring Club megbízásából az Északmagyarországi Automobil Club Nógrád-Hont megyei osztályának megbízott ügyvezetője: dr. Buchalla Sándor rendőrkapitány Balassagyarmaton. Az EMAC autoclub lapunk utján ismételtén saját érdekükben figyelemzíteti az összes sofőr igazolvánnyal rendelkezőket, hogy sofőrigazolványaikat minden naptári 3-ik évben Budapesten a Főkapitányságon, vagy Balassagyarmaton a rendőrkapitányságnál bemutatni és magukat rendőrvizsgáló vizsgálatnak alávetni kötelesek. A mulasztás büntetéssel és az igazolvány hatálytalanságával jár. Ez évben orvosi vizsgakötelesek azok, akik 1928-ban kapták vezetői igazolványukat. Fenti ügyekben felvilágosítást adnak: Salgótarjánban Róder Alfréd acélgépjármű tanító; Szécsényben dr. Szokolay István ügyvéd.

2 szoba konyha éléskamra pince különálló udvarral Kassai sor 61. azonnal kiadó.

1807/1931. sz.

Hirdetmény.

Közölni teszem, hogy a Szilárdy-féle ingatlanból kisajátított 33 sz. ház hely lemondás folytán felszabadult és igényelhető. Az igényeket a város főjegyzőjénél 1931. március 3-ig lehet bejelenteni. Salgótarján, 1931. február 16. A polgármester szabadságon: Dr. Figus Béla főjegyző.

Nyiltér.

Alulírott kijelentem, hogy leányomért Mojzsis Róziáért semmiféle felelősséget nem vállalok és hitelt ki nem fizetek.

Mojzsis János és neje.

*E rovat alatt közöltekt felelősséget nem vállal a Szerk.

Értesítés.

F. év márc. hó 1-től kezdve volt pékségemet Netzkó Mátyás úrtól visszavazveszem. Amidőn ezt úgy a város, mint a vidék t. közönségének b. tudomására hozom, kérem, hogy a multban lapasztalt nagybecsű támogatásukat rézsemre ezután is biztosítani sz. veskedjenek.

Netzkó Mátyás úrral szemben esetleg fennálló követelésekért semminemű felelősséget nem vállalok.

Salgótarján, Fő-u. 20.

Kiváló tisztelettel:

Krajcsovics Gyula.

Nyiltér.

Felhívás!

A Biron Albert féle fűszerüzletet átvettem, kérem a hitelezőket, hogy követeléseiket nálam 8 napon belül annál is inkább jelentsék be, mert ezen időn túl semmiféle szavatosságot nem vállalok.

Zelenik Pál

*E rovat alatt közöltekt felelősséget nem vállal a Szerk.

Központi iroda:

Horváth Mihály-utca 874.

Nagy és kisméretű géptégla, hornyoltcserep!

A HATVANI GÖZTÉGLA ÉS CSERÉPGYÁR R. T. HATVANI GYÁRTELEPÉN

KITÜNŐ MINŐSÉGŰ
NAGYMÉRETŰ TÉGLA
KISMERETŰ
HORNYOLTCSERÉP
GERINCCSERÉP

TELEFON: Központi iroda 22. Gyártelep 31. VIDÉKI vizonteladókát keresünk.

Olcsó áron kapható!

1260/1930 vgt. szám.

Árverési hirdetmény.

Magyar Borértékesítő R. T. javára 180 P tőke és több követelés járuléka erejéig gyöngyösi kir. járásbíróóság 1930 évi 2533/4 sz. végzésével elrendelt hielégítési végrehajtás folytán végrehajtást szenvedőtől 1930 évi június hó 11 én lefoglalt 1290 P-re becsült ingóságokra starjáni kir. járásbíróóság 4592/430 sz. végzésével az árverés elrendeltetvén, annak az 1908. évi XLI. t.-c. 20. §-a alapján a következő megnevezett Dr. Laufer S. ügyvéd által képv. Löwy A. javára 294 P, Gyöngyösi forg. b. javára 296 a t. s. jár. továbbá a foglalási jkőnyvből a nem tűnő más foglaltatók javára is, az árverés megtartását elrendelem, de csak arra az esetre, ha kielégítési joguk ma is fenáll és ha ellenük halasztó hatályú igénykereset folyamatba nincs, végrehajtást szenvedő üzletében Zagypapálván 1931 évi márc. hó 10 napjának délutáni 3 órája tüzetik ki; amikor a bíróság lefoglalt ló, könnyűkocsi s egyéb ingóságokat a leglőbbet legérőnek kéazpénzli-zetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fogom adni.

Salgótarján, 1931. évi február hó 8.

Török Gyula

kir. bírósági végrehajtó.

Miért használ mindenki

aki ischiás, köszvényben, bőrbajokban, idegességben, az idegrendszer megbetegedéseiben, korai megöregedésben, vagy egyéb bántalmakban szenved.

„Radiumchemia” kompressort?

Mert ha társapratlan, mar. dandó fájdalmat szüntel, használata egyszerű! A „Radiumchemia” egy 15x20 cm. nagyságu gyógypárnácska, amelynek rádiumtartalmát nemcsak a st.-joachimstali állami rádiumművek garantálják, hanem a M. Kir. Pázmány-Péter Tudomány Egyetem Radiológiai Intézete is ellenőrzi.

A gyógypárnácska hatását a fájdalmas testrészeze való egyszerű ráfeketéssel éri el. — Ingyenes felvilágosítást nyerhet és beszerezheti: balassagyarmati körzetképviselőténél: **Perl Frigyes Balassagyarmat.** Magyarországi Igazgatóság: **Bpest, V. Bálvány-utca 18. I. 3.**

Salgótarján Kövár-utca 22 sz. ház eladó 676 □ gyümölcsöskerttel.

4 személyes autómossal fuvarozást válllok jutányos áron garázsomból. Teimányi István Főutca 190.

Komoly rádiós komoly cikket vesz!

VALVO a legmodernebb cső!

Kapható: **SZÁNTÓ SÁNDOR** rádiószaküzletében!

Meghívó.

A Salgótarjáni Keresztény Iparosok Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezet 1931. évi március hó 1-én, határozatképtelenség esetén 1931. évi március hó 8-án délelőtt 11 órakor az Ipartestület székházában tartja évi rendes közgyűlést melyre a t. tagokat ezután is meghívja az Igazgatóság.

A tárgysorozat, mérleg és eredmény számla valamint az Igazgatóság jelentése a közgyűlést megelőző 8 napon át az üzlethelyiségben megtekinthető.

Az egész életben hű barát!

SINGER VARRÓGÉP.

Kedvező fizetési feltételek Massony hazai részletek

SINGER VARRÓGÉP RÉSZV. TÁRS

SALGÓTARJÁN a városházával szemben.

Tavaszi vásár

Donászy Viktor

„Magyar Divatárházában” SALGÓTARJÁN.

1 m. magyar chrepdeschin 5'20 P.

Kész menyasszonyi kelengyék.

Himzett ágyneműek, ingek. Baliszt és habselyem szoknya és nadrág combiné. Szines és fehér hálóingek, csipőszoritók és melltartókban ugyszintén Késmárki len és 12 személyes asztalterítők, törülközők és lenvásznak nagy választéka.

A legújabb menyasszonyi fátyolok, koszorúk és díszvirágok legszebb raktára.

G. F. B. harisnyák gyári lerakata.

APOLLO MOZGÓ HETI MŰSORA:

28 Sz. 1 V.

Nagy hangos sportfilm! **Sport és szerelem.**

Szerelmi történet.

Kiegészítésül:

Tinta Magyi az oroszlánszivű.

3-án kedden, 4-én szerdán 5-én csütörtökön. Naponta 2 előadás! **Este 7 és 9 órakor.** 3 napig!

A legnagyobb sikerű éneklő, beszélő hangosfilm.

SINGING FOOL

(Az éneklő bolond.) 11 felvonásban.

Kedete: kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton este 7 és 9, vasár és ünnepnap d. u. 5, 7 és 9 órakor. Zenepótdíj 10 fillér.